

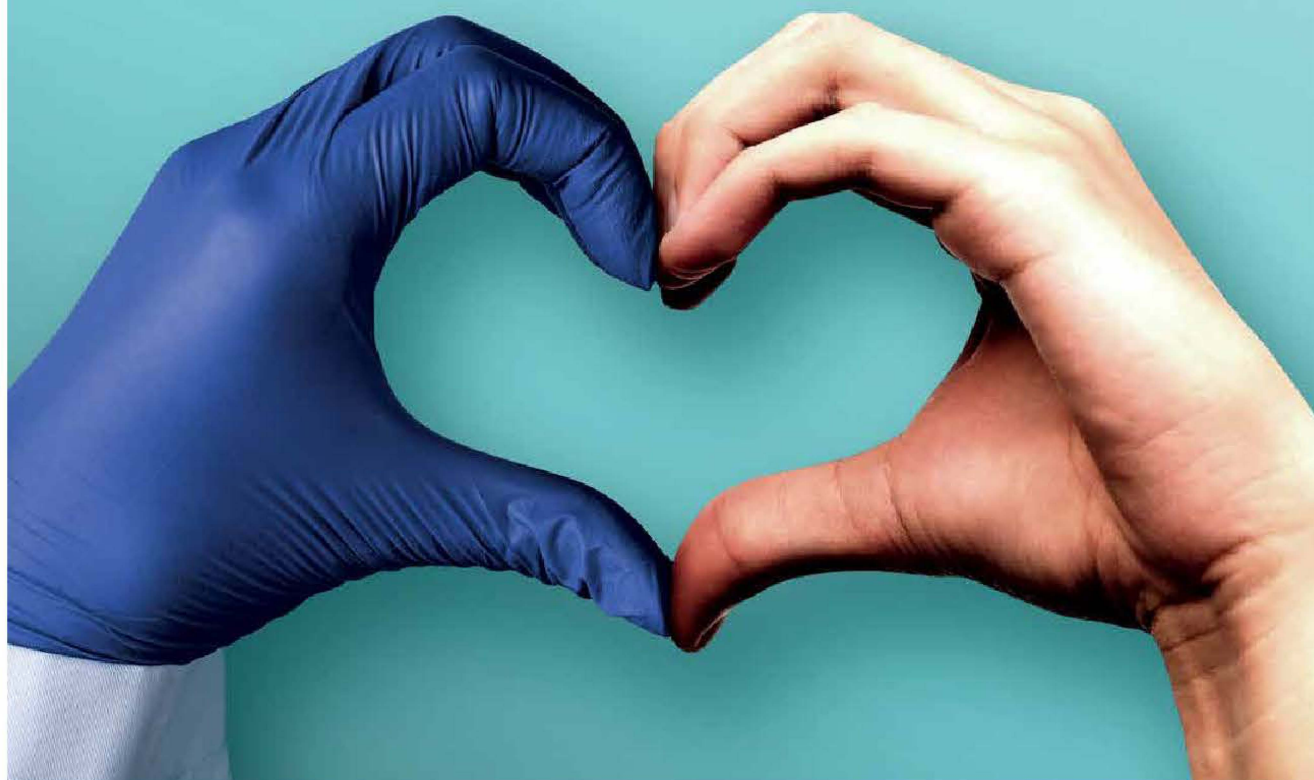
XIX. ÉVFOLYAM / 1. SZÁM
2022. FEBRUÁR

Orvosok Lapja

A Magyar Orvosi Kamara
hivatalos folyóirata

EGYÜTT A SZAKDOLGOZÓKKAL

ELNÖKSÉG

Az orvosok és
szakdolgozók
közös javaslata

AKTUÁLIS

A „maszkok”
használatának
kérdéseiről

KONZÍLIUM

Lehet-e még
adni a daganatos
gyermekeknek?

JOGOS KÉRDÉSEK

Quo vadis
etika?

DR. BATTÁ ANIKÓ – GYERMEK-FOGSZAKORVOS
DR. DUL ZOLTÁN – FOGORVOS
DR. KÓNYA ÉVA – FOGSZABÁLYOZÓ SZAKORVOS

Mi lesz veled iskolafogászat?

Hogyan tudnak túlélni az iskolafogorvosok?

Az elmúlt időszakban több alkalommal is tárgyaltuk a lap hasábjain az orvosi béremeléssel és az azzal kapcsolatos döntésekkel kapcsolatos tényeket és lehetséges következményeket. Az elmúlt egy év jogszabályváltozásait követve úgy néz ki, hogy a fogorvosi társadalom egy különösen jelentős része, az iskolafogorvosok, kimaradtak a bérkompenzációból. E havi számunkban velük foglalkoztunk.

Az orvosi és szakdolgozói társadalom közel osztatlan örömmel fogadta az Országgyűlésnek döntését az orvosok és szakdolgozók béremeléséről, amely több lépcsőben, 2021–2023 között valósuló majd meg. Mindenki reménykedett abban, hogy az évek óta tartó alacsony bérezési lehetőség után a közfinanszírozott ellátásban dolgozók szektorsemelegesen, a szolgálati idő függvényében egységesen részesülnek majd a bértámogatásban.

A részletszabályokat tartalmazó kormányrendelet végrehajtása során viszont kiderült, hogy ez korántsem így van. A bértámogatás kiterjed az egészségügyi szolgálati jogviszonyban dolgozó orvosokra, szakdolgozókra és a praxisközösségekre vonatkozó kormányrendelet alapján az alapellátásban a háziorvosokra, házi gyermekorvosokra, fogorvosokra és azok szakdolgozóira.

A felnőtt és gyermek háziorvosok esetében a praxisközösségekről szóló kormányrendelet problémamentesen alkalmazható, mivel a háziorvosi szolgálatok egymáshoz nagyon hasonló struktúrával működnek, praxisközösséget tudnak alkotni. Ugyanez nem mondható el a fogászati szolgáltatók mindegyikére: más a szolgáltatók típusa, az ellátás szintje, ezáltal a háziorvosi „köntös” a fogászatra teljes egészében nem húzható rá. Ennek eredménye, hogy bizonyos szolgáltatóknak eddig nem volt lehetősége praxisközösségbe lépni a rájuk vonatkozó kormányrendelet bizonyos passzusai miatt, így lényegesen alacsonyabb, kizárólag 30%-os mértékben vagy egyáltalán nem volt elérhető számukra a sok éve várt és üdvözölt bértámogatás.

MIK IS TARTOZNAK EBBE A KÖRBE?

A százéves múltú, napjainkban is működő, „*hungarikumnak*” is nevezhető, **főállású** gyermekellátó iskolafogászatok, fogászati szakellátások, különösképpen a szintén gyermekellátásban érdekelt

fogszabályozások. Ennek előzménye volt, hogy 12 évnyi, azonos jogi háttérű működés után egyik napról a másikra egy jogszabály-változtatás okán – a 313/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet bevezetésével – 2012. január 1. napjától semmissé vált az iskolafogorvosok több millió forintot érő működtetési joga, későbbi nevén **praxisjoga** (vásárlás, betöltés, alanyi jogon szerzés ellenére) minden értesítés vagy kártalanítás nélkül. Ennek éppen most tíz éve. A szakellátások pedig eleve praxisjog nélkül működtek, a 2000. évi II. törvény rendelkezései okán.

A fent említett kormányrendelet, amely a 2000. évi II. törvény végrehajtásáról szól, nagy anomáliát szült. Ezt követően 2013-ban még az OALI (Országos Alapellátási Intézet, az OKFŐ 8 évvel ezelőtti jogelődje) is azt mondta ki, hogy az **iskolafogorvosok ellátási területe az intézményekből kerül ki, ezáltal tartalmazza az érintett település lakossági gyermekfogászati ellátását és a bejárósokét is**. Csak a név változott meg, a feladat maradt, kibővült, és a meglévő működtetési jog átkonvertálása praxisjogba nem történt meg. Az iskolafogászati körzetek a rendelet értelmezésének okán értéktelenné, így eladhatatlanná váltak, amely miatt többen az Alkotmánybírósághoz fordultak. Sajnos az Alkotmánybíróság a 3250/2019. (X. 30.) határozatával kimondta, hogy a **jelenlegi** törvények alapján az iskolafogászatokra nem jár praxisjog, de nem zárta ki véglegesen egy későbbi, módosító javaslat alapján az intézményi beemelés lehetőségét a törvénybe.

Az iskolafogorvosok jogfosztottan ugyanúgy ellátták, ellátják a munkájukat, a tavalyi bértámogatást viszont az el nem ismert praxisjoghoz kötötték, ezáltal bezárult a kör: de nem a megelégedettségé, az alapellátás egészét tekintve, hanem az újbóli igazságtalan kirekesztésé! Egyik kolléga-

nőnket idézve: „A praxisjogunk megléte vagy hiánya nem befolyásolja a praxisközösségekbe lépési és közreműködési képességeinket a különböző praxisközösségi szinteken!”.

Ezzel teljes mértékben egyet tudunk érteni, mivel a diplománk azonos, sőt sokszor az idősebb kollégáknak szakvizsgájuk is van, hatásköri, kompetenciabeli különbség nincs közöttünk. Az iskolafogászati feladatokat ellátó gyermek-fogorvosok vagyunk mi is, hisz **nincs különbség a gyermekek fogai között abban a tekintetben, hogy utca vagy iskola szerint vannak-e rendelve egy körzeti szintű ellátáshoz!** Az ellátottjaink után mindenki ugyanúgy fejpénzt kap (bázisfinanszírozás), mind egy, hogy lakos vagy tanuló, a körzet, az ellátotti kör és az ellátó orvos pedig egyértelműen beazonosítható az iskolafogászat esetében is.

MIT VÉGEZNEK AZ ISKOLAFOGORVOSOK?

Az iskola-ifjúsági fogorvos koordinálja és végzi a gyermekek szervezett, csoportos preventív ellátását oktatási-nevelési intézményi forma keretében mind a településen lakó, mind a bejáró gyermekek részére, és részt vesz kötelező jelleggel az ellátásukban is. Az iskolafogászati alapellátás, a komplex prevenció szerves része, nélkülözhetetlen folytatója a gyermekek fogszabályzó szakellátása. Az alapellátásban kiszűrt, fogszabályozást igénylő eltérések korrekciója, ha nem valósul meg időben vagy egyáltalán nem, az más, a fogazatot érintő probléma kialakulásához vezet. A közfinanszírozott fogszabályozási szakrendelések országos szinten túlterheltek, nagy méretű ellátási területek jöttek létre. Többévesek a várólisták, elégedetlenek a betegek. Ilyen bérezés mellett a fiatal kollégák inkább távolmaradnak e szakmától, a tapasztalt kollégák utánpótlása így megszűnik a közfinanszírozott ellátásban. A hosszú előjegyzési listák miatt sok rászoruló páciens nem jut hozzá az ellátáshoz 18 éves koráig a támogatott időszakon belül. A fogászat alulfinanszírozottságának felszámolása az orvosi és szakdolgozói bérek rendezésével jó irányba indult el, de sajnos a szektoron belül nem mindenkit vitt magával. A praxisközösségek is a prevencióra alapuló egészségügy eszméje mentén jöttek létre, mégsincs benne sem az iskolafogorvos, sem a fogszabályozó szakorvos, pedig indokolt lenne mindkét szolgáltatót abba integrálni. Így lehetőség nyílna a több évtizedes munkájukat megillető méltó bértámogatásra éppúgy, mint az orvos- és szakdolgozói társadalom többi részének.

MI TÖRTÉNIK, HA MINDEN ÍGY MARAD?

Ha nem lesz változás a közeljövőt tekintve, féltő, hogy a közfinanszírozott iskolafogászati alapellátások és fogszabályozási szakellátások nehéz helyzetbe kerülnek. Az iskolafogorvos és fogszabályozó orvos kollégák zöme saját ingatlanát, saját eszközeit használja állami feladat teljesítésére. A rendszerhez lojális, kitartó, nagy teherbírású (fizikai és lelki téren) a szakmáját (a gyermekfogászatot, fogszabályozást) szerető, empatikus, elhivatott, több évtizedes gyermekellátási gyakorlattal, szakvizsgával is rendelkező fogorvos kollégák állnak rendelkezésre teljes infrastruktúrával! A helyzet jelenlegi konzerválása sok veszélyt rejt magában. A szakmában maradó, tapasztaltabb kollégák lelkesedése, munkabírása pedig napról-napra – érthető módon – hanyatlak: az évek óta várt méltó bérrendezés helyett továbbra is csak a szerény, egy élet munkáját, az elért eredményeket, a vállalt felelősséget, a befektetett energiát távolról sem kompenzáló nyugdíj „reménye” lebeghet előttük. Az iskolafogászatot ellátó kollégák átlagéletkora nő, új belépő ezeken a szinteken érthetően nincs. Napjainkra már több milliós bértámogatás hiány halmozódott fel esetükben, ami hónapról hónapra nő.

MI LENNE A MEGOLDÁS?

A megoldás kimondva egyszerű: **a közfinanszírozott ellátók mindegyikét a praxisközösségekbe kellene valamilyen formában integrálni, amely lehetőséget adna az iskolafogorvos és a fogszabályozó szakorvos számára is a magasabb bértámogatásra, minimum a 80%-os szint biztosításával.** Tudjuk, hogy ehhez akár a jogszabályok jelentős szintű módosítására van szükség, de a kérdés sürgető, és országosan több mint száz kollégát érint. Ezzel egyrészt biztosíthatóvá válna az utánpótlás, másrészt az ellátási területek csökkennének, harmadrészt pedig a várólisták is jelentősen rövidülnének, amely elégedettebb betegeket és végső soron egy egészséges, feszültségmentes beteg-orvos kapcsolatot eredményezne. Nem utolsósorban pedig hozzájárulna a magyarok egészségi állapotának fejlődéséhez. Mi ezt a szebb jövőképet tárjuk a döntéshozók elé. A gyermekellátó kollégák e jövőképet küzdenek immáron egy éve. A problémákat mind az EMMI, mind a Magyar Orvosi Kamara és más, illetékes hatóságok irányába folyamatosan jelezzük. Bízunk a helyzet mielőbbi eredményes rendezésében. Ez mindannyiunk, a magyar egészségügy és a biztonságos gyermekellátás közös érdeke! ●